

उपरतानात्म्यायनिरहंकाराय ॥ ११ ॥ असक्तश्वासौविविक्तश्चसाक्षीचतस्मै नमः असक्तत्वं दर्शयति अस्य विश्वस्य सर्गादिषु कर्ताऽपियो न बध्यते अहं कर्तेति न मन्यते विविक्तत्वमाह देहगतोऽपि दैहिकैः क्षुत्पिपासादिभिर्योनहन्यते नाभिभूयते साक्षित्वमाह यस्य द्रष्टुरपि सतो दृष्टिर्गुणैर्दृश्यैर्न विदूष्यते न विक्रियते ॥ १२ ॥ योगकौशलं निरूपयन् योगं प्रार्थयते इदमिति त्रिभिः हे योगेश्वर हिरण्यगर्भो योगनैपुण्यं जगाद इदमेव तत्किं जन्म प्रभृतिभक्त्या अंतकाले पुमांस्त्वयि मनोधारयेदित्यत् कथं भूतः सन् उद्भिन्नतंदुष्कले वरंतदभिमानो येन ॥ १३ ॥ अन्यथा तस्य शास्त्रा

ॐ नमो भगवते उपशमशीलायो परतानात्म्याय नमोऽकिंचन वित्ताय ऋषि ऋषभाय नरनारायणाय परमहंसपरमगुरवे आत्मारामाधिपतये नमो नम इति ॥ ११ ॥ गायति चेदम् कर्ताऽस्य सर्गादिषु यो न बध्यते नहन्यते देहगतोऽपि दैहिकैः ॥ द्रष्टुर्न दृश्यस्य गुणैर्विदूष्यते तस्मै नमोऽसक्तविविक्तसाक्षिणे ॥ १२ ॥ इदं हि योगेश्वर योगनैपुणं हिरण्यगर्भो भगवान् जगाद यत् ॥ यदंतकाले त्वयि निर्गुणे मनोभक्त्या दधीतोद्भिन्नतंदुष्कले वरः ॥ १३ ॥ यथैहिकामुष्मिककामलंपटः सुतेषु दारेषु धनेषु चिंतयन् ॥ शंकेतविद्वान्कुललेवरात्ययाद्यस्तस्य यत्नः श्रम एव केवलम् ॥ १४ ॥ तन्नः प्रभो त्वं कुललेवरापिता त्वन्माययाऽहं ममतामधोक्षज ॥ भिद्यामयेनाशु वयं सुदुर्भिदां विधेहि योगं त्वयि नः स्वभावजमिति ॥ १५ ॥ भारतेऽप्यस्मिन् वर्षे सरिच्छैलाः संति बहवः मलयो मंगलप्रस्थो मैनाकस्त्रिकूटऋषभः कूटकः कोलुकः सत्यो देवगिरिऋष्यमूकः श्रीशैलो वेंकटः महेंद्रो वारिधारो विंध्यः शुक्तिमान्दक्षगिरिः पारियात्रो द्रोणश्चित्रकूटो गोवर्द्धनो रैवतकः ककुभो नीलोगो कामुख इन्द्रकीलः कामगिरिरिति चान्ये च शतसहस्रशः शैलास्तेषां नितंबप्रभवानदानद्यश्च संत्य संख्याताः ॥ १६ ॥

भ्यासादिश्रमोऽव्यर्थ इत्याह ऐहिकामुष्मिककामेषु लंपटो मूर्खः सुतादिषु योगक्षेमं चिंतयन् कुत्सितस्य कलेवरस्यात्ययात् मृत्योः शंकेततथा विद्वानपि सन् यः शंकेततस्य यत्नः श्रम एव ॥ १४ ॥ यस्माद्विदुषोऽपीयमेव दशा तत्तस्माद्धे प्रभो अधोक्षज त्वमेव नो योगं विधेहि कीदृशं त्वयि स्वभावजं सहजवासनारूपं येन योगेन वयं त्वन्माययानः कुललेवरे अपिता महं ममतां शीघ्रं भिद्यामत्यजेम दुर्भिदामुपायांतरैः सर्वथा त्यक्तुमशक्याम् ॥ १५ ॥ इलादृतवदस्मिन् वर्षे सरितः शैलाश्च संति नितंबप्रभवाः तटेभ्यः संभूताः ॥ १६ ॥